

Dokument s plenarne sjednice

B9-0308/2020

30.9.2020

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen u skladu s člankom 112. stavcima 2. i 3. te stavkom 4. točkom (c)
Poslovnika

o Nacrtu uredbe Komisije o izmjeni Priloga Uredbi (EU) br. 231/2012 o
utvrđivanju specifikacija za prehrambene aditive navedene u prilogima II. i III.
Uredbi (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu
specifikacija za titanov dioksid (E 171)
(D066794/04 – 2020/2795(RPS))

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

Nadležni zastupnici: Michèle Rivasi, Eric Andrieu, Eleonora Evi, Joëlle Mélin,
Ljudmila Novak, Mick Wallace

Rezolucija Europskog parlamenta o Nacrtu uredbe Komisije o izmjeni Priloga Uredbi (EU) br. 231/2012 o utvrđivanju specifikacija za prehrambene aditive navedene u prilogima II. i III. Uredbi (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu specifikacija za titanov dioksid (E 171) (D066794/04 – 2020/2795(RPS))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Nacrt uredbe Komisije o izmjeni Priloga Uredbi (EU) br. 231/2012 o utvrđivanju specifikacija za prehrambene aditive navedene u prilogima II. i III. Uredbi (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu specifikacija za titanov dioksid (E 171) (D066794/04),
 - uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim aditivima¹, a posebno njezin članak 14.,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1331/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o uspostavi zajedničkog postupka odobravanja prehrambenih aditiva, prehrambenih enzima i prehrambenih aroma², a posebno njezin članak 7. stavak 5.,
 - uzimajući u obzir sažeto izvješće koje je 13. svibnja 2019. dostavio Stalni odbor za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje³,
 - uzimajući u obzir izjavu Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) usvojenu 10. svibnja 2019. i objavljenu 12. lipnja 2019.⁴,
 - uzimajući u obzir članak 5.a stavak 3. točku (b) i članak 5.a stavak 5. Odluke Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji⁵,
 - uzimajući u obzir članak 112. stavke 2. i 3. te stavak 4. točku (c) Poslovnika,
 - uzimajući u obzir Prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,
- A. budući da se Uredbom (EZ) br. 1333/2008 utvrđuju pravila o prehrambenim aditivima koji se upotrebljavaju u hrani kako bi se osiguralo učinkovito funkcioniranje unutarnjeg tržišta uz istodobno jamčenje visoke razine zaštite zdravlja ljudi i visoke razine zaštite potrošača, uključujući zaštitu interesa potrošača i poštene prakse u trgovini hranom, pri čemu se prema potrebi treba voditi računa o zaštiti okoliša;

¹ SL L 354, 31.12.2008., str. 16.

² SL L 354, 31.12.2008., str. 1.

³ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/reg-com_toxic_20190513_sum.pdf

⁴ Izjava EFSA-e o ocjeni rizika povezanih s izlaganjem prehrambenom aditivu titanovu dioksidu (E 171) koju je provela Francuska agencija za zdravu i sigurnu hranu, okoliš i radnu sredinu (ANSES), EFSA Journal 2019.;17(6):5714, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5714>

⁵ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

- B. budući da se Uredbom (EZ) br. 1331/2008 utvrđuje zajednički postupak za procjenu i odobravanje prehrambenih aditiva koji, među ostalim, doprinosi slobodnom kretanju hrane unutar Unije i visokoj razini zaštite zdravlja ljudi te visokoj razini zaštite potrošača, uključujući zaštitu interesa potrošača;

Upotreba titanova dioksida (E 171) u hrani

- C. budući da je titanov dioksid (E 171) prehrambeni aditiv koji je djelomično izrađen od nanočestica i uglavnom se nalazi u hrani kao što su slastice, kolači, deserti, sladoled, keksi, čokoladne pločice, pekarski proizvodi i peciva; budući da je njegova glavna funkcija osigurati bijelu boju ili neprozirnost proizvoda;
- D. budući da se titanov dioksid (E 171) uglavnom upotrebljava u prehrambenim proizvodima koji su posebno popularni među djecom, kao što su žvakaće gume, slatkiši, čokolade i sladoled, što izaziva zabrinutost u pogledu moguće visoke izloženosti tog osjetljivog dijela stanovništva;

Procjena sigurnosnog rizika

- E. budući da je u znanstvenom mišljenju EFSA-e⁶ od 28. lipnja 2016. o titanovu dioksidu (E 171) već skrenuta pozornost na nedostatak podataka, što otežava potpunu procjenu rizika od tog aditiva; budući da nesigurnosti u pogledu sigurnosti titanova dioksida (E 171) djelomično proizlaze iz toga što proizvođači ne dostavljaju potrebne podatke za provedbu procjene rizika;
- F. budući da je u velikom broju novijih znanstvenih publikacija⁷ sigurnost titanova dioksida (E 171) dovedena u pitanje te su istaknuti potencijalni rizici povezani s njegovom konzumacijom;
- G. budući da je Francuska agencija za zdravu i sigurnu hranu, okoliš i radnu sredinu (ANSES) 12. travnja 2019.⁸ među drugim štetnim učincima utvrdila i moguće kancerogene učinke titanova dioksida (E 171) te je zaključila da i dalje postoji znanstvena nesigurnost u pogledu sigurnosti titanova dioksida (E 171) kao i nedovoljan broj podataka, što znači da se ne može otkloniti zabrinutost u pogledu moguće toksičnosti titanova dioksida (E 171) za potrošače; budući da je nizozemski Ured za procjenu i istraživanje rizika (BuRO)⁹ također istaknuo nedostatke u podacima i

⁶ Ponovna procjena titanova dioksida (E 171) kao prehrambenog aditiva, EFSA Journal 2016.; 14(9):4545, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4545>

⁷ Vidi Avicennov popis nedavnih akademskih publikacija o štetnim učincima nanočestica E171 i/ili TiO₂ kod uzimanja oralnim putem, dostupan na <http://veillenanos.fr/wakka.php?wiki=RisQIngestionNpTiO2/download&file=20190911AvicennE171recentpublications.pdf>; Skocaj, M., Filipic, M., Petkovic, J., i Novak, S., „Titanium dioxide in our everyday life; is it safe?“, Radiology and Oncology, prosinac 2011.; 45(4): 227. – 247., <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3423755/>; i Pinget, G., et al, „Impact of the Food Additive Titanium Dioxide (E171) on Gut Microbiota-Host Interaction“. Frontiers in Nutrition, 14. svibnja 2019., <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fnut.2019.00057/full>

⁸ Mišljenje Francuske agencije za zdravu i sigurnu hranu, okoliš i radnu sredinu (ANSES) o rizicima povezanim s unosom prehrambenog aditiva E171 kroz hranu, dostupno na <https://www.anses.fr/en/system/files/ERCA2019SA0036EN.pdf>

⁹ <https://www.nvwa.nl/documenten/consument/eten-drinken-roken/overige-voedselveiligheid/risicobeoordelingen/advies-van-buro-over-de-mogelijke-gezondheidseffecten-van-het->

nesigurnost;

- H. budući da se najnovija izjava EFSA-e o titanovu dioksidu (E 171) u hrani¹⁰ odnosi na mišljenje ANSES-a i da se u njoj prepoznaje niz nejasnoća u pogledu sigurnosti upotrebe tog aditiva;
- I. budući da se 19 znanstvenika iz osam zemalja sastalo u veljači 2016. u Međunarodnoj agenciji za istraživanje raka (IARC) u Lyonu (Francuska) kako bi ponovno procijenilo kancerogenost titanova dioksida (E 171) i zaključilo da bi ga trebalo kategorizirati kao potencijalno kancerogen za ljude (skupina 2B)¹¹;
- J. budući da je američki Nacionalni institut za sigurnost i zdravlje na radnome mjestu (NIOSH) utvrdio da bi se izloženost ultrafinom titanovu dioksidu (E 171) trebala smatrati potencijalnom kancerogenom tvari na radnome mjestu¹²;

Odluke o upravljanju rizikom

- K. budući da je zbog mišljenja ANSES-a, i kasnije izjave EFSA-e kojom nije otklonjena zabrinutost, francuska vlada kao mjeru opreza za zaštitu zdravlja potrošača donijela odluku o zabrani prodaje prehrambenih proizvoda koji sadržavaju titanov dioksid (E 171) počevši od 1. siječnja 2020.,
- L. budući da je Komisija, usprkos tim činjenicama, umjesto da predloži postupno ukidanje upotrebe titanova dioksida (E 171) u prehrambenim proizvodima, podnijela nacrt uredbe kojom se mijenjaju definicije i specifikacije tog prehrambenog aditiva te se dozvoljava daljnje stavljanje i zadržavanje titanova dioksida (E 171) na tržištu;
- M. budući da se svakom odlukom kojom se titanov dioksid (E 171) ne zabranjuje, poduzeća koja su odlučila primijeti načelo predostrožnosti i zamijeniti ili ukloniti titanov dioksid (E 171) iz svojih proizvoda stavljaju u nepovoljan tržišni položaj;

Načelo predostrožnosti i „ostali čimbenici”

- N. budući da se u članku 191. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije načelo predostrožnosti navodi kao jedno od temeljnih načela Unije;
- O. budući da se člankom 168. stavkom 1. UFEU-a određuje da se pri utvrđivanju i provedbi svih politika i aktivnosti Unije mora zajamčiti visok stupanj zaštite zdravlja ljudi;
- P. budući da je više od 85 000 građana diljem Europe već potpisalo predstavku¹³ u znak

[voedseladditief-titaniumdioxide-e171](#)

¹⁰ Izjava EFSA-e o ocjeni rizika povezanih s izlaganjem prehrambenom aditivu titanovu dioksidu (E 171) koju je provela Francuska agencija za zdravu i sigurnu hranu, okoliš i radnu sredinu (ANSES); EFSA Journal 2019; 17(6):5714, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2019.5714>

¹¹ „ICRC Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans”, svezak 93, „Carbon Black, Titanium Dioxide, and Talc”, <https://publications.iarc.fr/Book-And-Report-Series/Iarc-Monographs-On-The-Identification-Of-Carcinogenic-Hazards-To-Humans/Carbon-Black-Titanium-Dioxide-And-Talc-2010>

¹² „Occupational Exposure to Titanium Dioxide”, Current Intelligence Bulletin 63, <https://www.cdc.gov/niosh/docs/2011-160/pdfs/2011-160.pdf>

¹³ <https://you.wemove.eu/campaigns/support-the-french-ban-on-potentially-harmful-food-additive-e171>

potpore francuskoj zabrani titanova dioksida (E 171) i zatražilo provedbu načela predostrožnosti s obzirom na nesigurnosti u pogledu prehrambenih aditiva koji nemaju nutritivnu namjenu i mogu predstavljati rizik za potrošače;

- Q. budući da se pri odobravanju prehrambenih aditiva mogu uzeti u obzir i drugi čimbenici relevantni za predmet koji se razmatra, uključujući društvene, gospodarske, tradicionalne, etičke i okolišne čimbenike, načelo predostrožnosti i izvedivost kontrola iz Uredbe (EZ) br. 1331/2008;

Uvjeti odobrenja i alternative

- R. budući da se člankom 6. Uredbe (EZ) br. 1333/2008 predviđa da se prehrambeni aditiv može odobriti samo ako je njegova upotreba sigurna, tehnološki opravdana te ne dovodi potrošača u zabludu, već mu, naprotiv, koristi;
- S. budući da se titanov dioksid (E 171) upotrebljava samo u estetske svrhe i nema nutritivnu vrijednost niti ispunjava bilo kakvu korisnu tehnološku funkciju u hrani;
- T. budući da ne postoji uvjerljiva tehnološka potreba za upotrebom titanova dioksida (E 171) i da su mnogi proizvođači hrane i trgovci na malo koji posluju na francuskom tržištu uspješno uspjeli ukloniti titanov dioksid (E 171) iz svojih proizvoda kako bi bili u skladu s francuskom odlukom o obustavi stavljanja na tržište prehrambenih proizvoda koji sadržavaju taj aditiv¹⁴; budući da su se neka multinacionalna poduzeća obvezala ukloniti titanov dioksid (E 171) iz svojeg prehrambenog portfelja¹⁵;
- U. budući da se većina država članica dosad suočila s poteškoćama u provedbi zahtjeva za označivanje nanočestica u hrani; budući da su ispitivanja koja su provele skupine potrošača u Španjolskoj, Belgiji, Italiji i Njemačkoj pokazala da su nanočestice titanova dioksida (E 171) prisutne u udjelu većem od 50 %, a da taj dodatak nije označen kao „nano”¹⁶, među ostalim u prehrambenim proizvodima kao što su slatkiši, žvakaće gume i kolači koje često konzumiraju djeca i druge osjetljive skupine stanovništva;
1. protivi se prihvaćanju Nacrta uredbe Komisije;
 2. smatra da Nacrt uredbe Komisije nije u skladu s ciljem i sadržajem Uredbe (EZ) br. 1333/2008 i Uredbe (EZ) br. 1331/2008;
 3. smatra da je daljnje dopuštanje stavljanja na tržište i prodaje titanova dioksida (E 171) kao prehrambenog aditiva protivno odredbama članka 6. Uredbe (EZ) br. 1333/2008 i

¹⁴ Prema (neiscrpnom) internetskom popisu organizacije *Agir pour l'Environnement*, najmanje 340 prehrambenih proizvoda koji su sadržavali titanov dioksid (E 171) u vrlo kratkom vremenskom razdoblju postalo je „bez E 171”, <https://infonano.agirpourenvironnement.org/liste-verte/>. Prema priopćenju za medije francuskog Ministarstva gospodarstva i financija iz 2018., manjim su proizvođačima, koji bi se iz opravdanih razloga mogli suočiti s većim tehnološkim preprekama od velikih poduzeća, njihove strukovne organizacije ponudile pomoć kako bi uklonili titanov dioksid (E 171) iz svojih proizvoda, https://www.economie.gouv.fr/files/files/directions_services/dgccrf/presse/communiqu/2018/CP_Nanoparticules201804.pdf

¹⁵ <https://www.centerforfoodsafety.org/press-releases/4550/top-candy-company-mars-commits-to-phasing-out-harmful-nanoparticles-from-food-products>

¹⁶ Uključujući Altroconsumo u Italiji, OCU u Španjolskoj, Test-Achats u Belgiji i UFC – Que Choisir u Francuskoj.

da može imati štetne učinke na zdravlje europskih potrošača;

4. traži od Komisije da povuče Nacrt uredbe;
5. poziva Komisiju da primijeni načelo predostrožnosti i ukloni titanov dioksid (E 171) s popisa dopuštenih prehrambenih aditiva Unije;
6. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.